

Boo Miljö- och Naturvänner

www.boonatur.se

Nacka kommun
Planenheten KFKS 2016/97-214
131 81 Nacka

Saltsjö-Boo 2021-03-01

registrator.plan@nacka.se

Yttrande över granskningsförslag till detaljplan för del av Ryssbergen, på västra Sicklaön, Nacka kommun, KFKS 2016/97-214

Boo Miljö- och Naturvänner har tagit del av granskningshandlingarna för förslag till Detaljplan för del av Ryssbergen, på västra Sicklaön, Nacka kommun, och vill lämna följande synpunkter.

Föreningen är verksam inom Boo-området och brukar inte svara på remisser i övriga Nacka. Detta är ett undantag eftersom vi anser att ett bevarande av hela Ryssbergens naturområde är så oerhört angeläget och berör alla som bor i Nacka. Naturområdet måste bevaras orört i sin helhet.

Föreningen avstyrker planförslaget i sin helhet och anser att planarbetet bör avbrytas.

Planen medför oåterkalleliga förluster av ovärderliga naturvärden

Ryssbergen är en till stora delar orörd urskog med mycket höga naturvärden. Kombinationen av dess närhet till innerstaden och den orörda trolska miljön gör Ryssbergen unik. De biologiska värdena är utmärkande jämfört med många andra skogar i Stockholms län och nationellt där både gamla träd och död ved är en bristvara. Ryssbergen har av Skogsstyrelsen beskrivits som "ett Tyresta Nationalpark i miniatyr".

Stora delar av planområdet har konstaterats ha högt eller högsta naturvärde. Planområdet är dessutom mycket variationsrikt och består av ett brandområde, gammal hållmarkstallskog och en svacka med ett stort lövinslag. 31 naturvårdsintressanta arter har observerats i planområdet. 11 av dessa är rödlistade. Nya naturvårdsarter hittas dessutom kontinuerligt varav den senaste upptäckten är den rödlistade kolflarnlaven (NT) som hittades av Naturskyddsföreningen 2020. Dessa arter samt många fler kommer att minska eller försvinna helt vid genomförande av planen.

För alla livsmiljöer finns tröskelvärden där även små förluster av yta kan orsaka dramatiska förluster av antalet arter.

Enligt den inventering som ÅF gjorde 2015 identifierades totalt 237 värdeelement inom planområdet. Främst identifierades tallar i form av grov liggande död ved, gamla grova träd eller grov stående död ved, men även block, lodytor och småvatten identifierades. Mängden död ved har nu dessutom ökat markant i och med branden 2018 som bland annat påverkade den västra delen av planområdet.

Om detaljplanen genomförs påverkas även skogen utanför planområdet negativt genom bl.a. ökat slitage, ökad tillförsel av näringsämnen och föroreningar samt genom beskuggning från 10-våningshusen med förlust av både naturvärden och arter som följd.

Samtliga inventeringar och utredningar som gjorts i Ryssbergen har rekommenderat att Ryssbergen ska bevaras i sin helhet. Trots dessa rekommendationer och de konstaterat höga naturvärdena väljer Nacka kommun ändå att planera för bebyggelse och verksamheter så att dessa värden försvinner i kombination med att stora delar av övrig naturmark på västra Sicklaön försvinner när Nacka bygger stad. Ett genomförande av planen innebär således att Nacka-Värmdökilen försvagas och den gröna infrastrukturen på västra Sicklaön minskar och påverkas mycket negativt, med minskat livsmiljöutrymme och försvårad spridning för många arter som följd.

Detaljplanen innebär omfattande sprängningar i berg vilket gör att ännu mer av Nackas karaktär av sprickdalslandskap försvinner. Sprängning ger också upphov till utsläpp av bl.a. kväve.

Planen medför en mycket stor negativ påverkan på rekreationsvärdena samt förändrad landskapsbild och påverkan på riksintresset Kust och skärgård

Planområdet ligger i den del av Ryssbergen som är mest plan och lättillgänglig. Här är det lätt att promenera utan att behöva gå i branta sluttningar och denna yta lämpar sig också bäst för lek. Nacka kommun påstår att man bebygger de delar av Ryssbergen som har lägst rekreationsvärden, men detta påstående stämmer inte då det är den här delen av skogen som används mest, inte minst av skolor och förskolor, då den är mest lättillgänglig. I dagsläget används planområdet av närliggande förskolor för utflykt och lek samt av skolelever från Nacka gymnasium och Eklidens skola för att utöva skolidrott. Att exkludera barn och äldre från att kunna nyttja det enda större naturområde som blir kvar i centrala Nacka är allvarligt och ger stora negativa konsekvenser för friluftsliv, lek, motion och hälsa.

Detaljplanen medför ett minskat utrymme för rekreation, en starkt förändrad landskapsbild och förstör upplevelsen av orördhet och trolskhet, som är högt värderat av många. Var man än befinner sig på höjderna i Ryssbergen så kommer 10-våningshusen att synas, vilket gör att urskogsupplevelsen försvinner. Även från vattnet kommer 10-våningshusen att synas och planen har därmed även en negativ påverkan på riksintresset Kust och skärgård.

Planen innebär en förlust av många viktiga ekosystemtjänster

I rapporten "*Visualisera och värdera ekosystemtjänster i kommunal samhällsplanering – ekotjänster i Nacka*" framkommer att flera olika typer av ekosystemtjänster sammanfaller i Ryssbergen. Ett genomförande av planen innebär, utöver förlust av biologisk mångfald och rekreationsvärden, även att en naturlig kolsänka försvinner, vilket är negativt för de pågående

och accelererande klimatförändringarna. Dessutom minskar skogens naturliga förmåga till temperaturreglering och rening av luft och vatten då delar av skogsmarken försvinner. Delar av planområdet utgörs av en sänka och är ett naturligt infiltrationsområde. Att inte bevara detta område för ett naturligt omhändertagande av dagvatten är ett allvarligt feltänk och kostsamt i längden och som skapar en sårbarhet för dagvattenhanteringen inom hela Nacka stad. Det är bakvänt att förstöra platser med naturlig dagvattenrening, som det är så ont om inom Nacka stad, och i stället anlägga reningsanläggningar utanför planområdet. Det korrekta vore att bevara hela Ryssbergen och samtidigt genomföra de föreslagna reningsåtgärderna för att få, inte bara en oförändrad, utan en bättre vattenkvalitet i Strömmen och Järlasjön som kommer att få ökade föroreningshalter av planen.

Planen riskerar att överskrida miljökvalitetsnormerna för luft

Enligt planhandlingarna överskrids inte miljökvalitetsnormerna (mkn) för luft vid några vistelseytor. Men med stor sannolikhet överskrids mkn vid parkeringsytan närmast Värmdöleden där både personal och kunder vistas eftersom mkn, enligt planhandlingarna, ligger precis under norm och mkn överskrids på Värmdöleden och ytan allra närmast leden. Det finns med andra ord en uppenbar risk för överskridande av miljökvalitetsnormerna för luft längs med Värmdöleden under vissa omständigheter såsom vid ökade trafikmängder och förändrade väderförhållanden, som kan fälla planen. Gränsen är dessutom högt satt i jämförelse med EU-gränsen. Mkn överskrider dessutom miljömålet för Frisk luft.

Planen strider mot flera nationella och kommunala miljömål

Planen innebär att åtta nationella miljömål såsom Ett rikt växt- och djurliv, Levande skogar, Frisk luft, Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans, Giftfri miljö och God bebyggd miljö påverkas negativt och försvåras att nås. Detaljplanen går dessutom helt emot Nackas egna miljömål ”Ett rikt växt och djurliv” där det strategiska målet är att värna ett varierat landskap med hög grad av biologisk mångfald, ekosystemtjänster och rekreativa kvaliteter d.v.s. precis de kvaliteter som finns i planområdet i Ryssbergen och som försvinner vid genomförande av planen. Inom delar av planområdet är dessutom luftföroreningshalterna för höga för att klara miljömålet ”Frisk luft”.

Allvarliga brister i miljökonsekvensbeskrivningen

Det finns stora brister i miljökonsekvensbeskrivningen. Viktiga frågor som dagvattenhantering samt hanteringen av luftföroreningar och miljökvalitetsnormer för luft saknas, vilket är anmärkningsvärt. Dessutom borde även rekreativa värden vara med.

Miljökonsekvensbeskrivningen saknar dessutom alternativbeskrivningar vilka skulle belysa hur man kan uppnå planens syfte, bostäder och verksamhetsområde, på annat sätt och på annan plats som inte innebär en betydande miljöpåverkan.

Planen är ej förenlig med Nacka kommuns egen stadsbyggnadsidé om en tät sammanhållen stad

Detaljplanen är oförenlig med Nackas mål, principer och arbetssätt vid planering av Nacka stad. Detaljplanen innebär att man frångår idén om att bygga en tät sammanhållen stad och placerar i stället ett bostadsområde ensamt och isolerat från resten av Nacka stad med barriären Värmdöleden emellan.

Den östra delen av bostadsområdet får 800 m till närmaste tunnelbana och någon busslinje är inte garanterad.

Det finns alternativa exploateringsområden för den planerade bebyggelsen

Den planerade bebyggelsen i Ryssbergen kan lämpligen placeras på Ica-Maxi-fastigheten i stället. Detta område har, enligt kommunens planer, samma bebyggelseidé som planen i Ryssbergen med verksamheter närmast motorvägen och bostadsbebyggelse innanför.

Låt hela Ryssbergen fortsätta få vara en 30 ha stor, unik, stadsnära urskog för invånarna i Nacka stad!

Det är extremt oansvarigt av Nacka kommun att förstöra oersättliga värden bara för att bygga några ytterligare bostäder och verksamheter som går att placera på Ica-Maxi-fastigheten. I stället borde Nacka kommun anstränga sig till sitt yttersta för att värna detta unika natur- och rekreationsområde och denna oersättliga resurs för invånarna i Nacka stad!

För Boo Miljö- och Naturvänner

Kerstin Lundén
ordförande
kerstin.lunden.natur@gmail.com

Ulla Brunö
vice ordförande
ulla.bruno@telia.com

Eva Kempe-Forsberg
ledamot

Ingela Johansson
ledamot

Christina Neiglick
ledamot

Bengt-Olov Rydow
ledamot

Anna-Lena Renqvist
suppleant

Susanne Öjerstam
suppleant